

- 1705
1. Meis, Theodorus Sargius: De jure et processu rusticarum
inquisitorum atque institutis privilegiis.
1. Struik, Franc. Philippus: Disputatio iuris jurisprudentiae,
de iure iudicium individuum sufficientem thesibus
quorundam illis statuta.
2. Struik, Franc. Philippus: De legibus hereditatis hypothecarum
in bonis parentum
3. Struik, Franc. Philippus: Disputatio iuris jurisprudentiae,
de iure testamentum quorundam parentis inter vivos
et eorum iuris examinationem.
4. Struik, Franc. Philippus: De iudiciis publicis.
5. Tenzel, Immanuel: De iudiciis processibus ordinariis
et summaris.
6. Struik, Fr. Philippus: De actione, quae ex male
numeri et animi alienatione competit.

1705.

7. Streit Wincof, Simon Buchner: De Fide, culpa et eam
prohibito

1706.

1. Guentherus, Frachius: De privilegiis absolutum

2. Streit, Dom. Phil: De commercio humano sive
veri contractibus

3. Streit, Dom. Philippus: De vitiis curiosis

4. Streit, Dom. Philippus: De eo, quod circa g~~ra~~
negotiorum gestorum iustum est.

5. Streit, Dom. Philippus: De ~~eo~~ ^{antichreni} ~~quod etiam no~~

6. Streit, Dom. Philippus: De quatuor quartis

1707.

1. Streit, Dom. Philippus: De mendaciorum peccato

2. ^{a. b.} Lautensack, Fridericus Georgius: Specimen juris juristicum
album ex capitulis de juror Heland et pactis
3. Meier, Johann Henricus: De veterum in collegiis
praerogativis. Von Vorzug collegialischer Stimmen.
4. Meier, Johann Henricus: De testamenti vitio vitio
viti et iuvitoti, nec non de legitimo contractibus
ex l. pen et ult. l. c. Secretis s. vii. Had. 7. tab.
5. Meier, Johann Henricus: De eo, quod ipse iure
fit.
6. Meier, Fr. Philippus: Quaestiones ~~de~~ ad tit. ff.
de quaestioibus.
7. Treiber, Fr. Philippus: De lege ex l. panderorum
pomerum. Von Gesetz bei Sperlung und pander.
8. Treiber, Joh. Phil: De differentia inter leges quatuor
et quatuor Treiber

9. Ziegler, Christophorus Henricus: De reposito et divortio

1708

1. Hardig, Henricus Henricus: De juramento cum sacramento

2. Loescher, Fridr. Guillel. P. Peritiam proceſſu victoriam
in expenſis condemnatoriam

3. Meier, Iohannes Henricus: De reſcriptis ſummis prin-
cipis et magiſtratus inferiores vulgo in Keyſer-
lichen Befehlskreiſen.

4. Meier, Ioh. Henricus: De abſolutione innocentes
a delicto.

5. Stent, Iohann. Philippus: De conſtitutionibus
principum earumque interpretatione

1708

6. Treber, Joannes Philippus : De protestationibus inju-
riosis. Von Schmechelhoffen Verleger.

7. Treber, Joannes Philippus : Aphorismi mentales
infecte respondentis.

8. Giesler, Rudolphus Nicolaus : De combione vitalitatis

5246

DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA 1705, 2

3

DE
LEGALILIBERORUMHY-
POTHECA IN BONIS PARENTUM,

Quam
DEO TER OPT. MAXIMO
PRÆSIDE,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO & ILLUSTRISSIMO DOMINO;
D O M I N O

PHILIPPO WILHELMO,
S. R. I. COMITE DE BOINEBURG,

SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO
& CAMERARIO, nec non METROPOLITANARUM ECCLE-
SIARUM MOGUNTINÆ & TREVIRENSIS CANO-
NICO CAPITULARI SENIORE,

EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSI-
LIARIO INTIMO, ac CIVITATIS TERRITORIIQUE
ERFFURTENSIS PRO-PRINCIPE, &c. &c.,
PRO-RECTORE MAGNIFICO,

DN. JOANNE PHILIPPO Streit / J. U. D.

REGIMINIS ELECTORALIS MOGUNTINI CONSILIARIO,
& FACULT. JURID. p. t. DECANO,
AUTHORITATE & CONSENSU

MAGNIFICI & AMPLISSIMI ICTORUM ORDINIS
IN PERANTIQA HIERANA,

PRO

Summis in Ulroque Jure HONORIBUS ac PRIVILEGIIS ritè consequendis,
Solenni ac placidæ Eruditorum Disquisitioni submittit

HIERONYMUS MELCHIOR Schneider / aliàs Weismantel /

Ordinis Senatorij in hac Præfectura Provinciali Præfectus Primarius,
IN AUDITORIO ICTORUM MAJORI,

Ad diem 27. Augusti, 1705. horis consuetis.

ERFORDIÆ, excudebat JOH. HENR. Grosch / Acad. Typogr.

17.

PRÆLOQVIUM.

Non arctius dari vinculum, unde societas civilis plus subsidij atq; commodi promittere sibi queat, quàm si sarta tecta seruetur obligationum naturalium pariter atque civilium fides, nemo facile inficias ibit, aut in dubium vocabit. Fundamentum Justitiæ, ait Romanorum sapientissimus Cicero Lib. I. Offic. c. 7. fides est, id est, dictorum conventorumque constantia & veritas. Fide enim abrogatâ, uti censet Livius Lib. IX. Dec. 1. Omnis humana societas tollitur. Et acuti Senecæ judicio Epist. LXXXVIII. Fides sanctissimum humani pectoris bonum est, nullâ necessitate ad fallendum cogitur, nullo corumpitur præmio. Atque illius multis retrò seculis majores nostri (quos Historicorum Princeps Tacitus

A 2

de

de Morib. German. c. XIX. §. 6. hoc ornat encomio, plus apud eos bonos mores valuisse, quam alibi bonas leges,) tam studiosi, tam observantes fuere, ut extera etiam & aliena nationis gentes fidei Germanorum praeceteris omnibus plurimum tribuerent. Exemplo sunt Frisiorum duces, Veritus & Maloriges, qui Romam venientes, postquam adverterunt quosdam cultu externo in sedibus Senatorum; & quinam forent rogitantes, audire, earum gentium legatis id honoris datum, quae virtute & amicitia Romanam praecllerent; Nullos mortalium armis aut fide ante Germanos esse exclamant, degrediunturque & inter Patres confidunt, referente jam landato Scriptore Lib. XIII. Annal. c. 54. Verum cum lapsu temporis ab illa morum integritate atque sincerâ fide ad vitiorum fraudumque devia passim deflecteretur; necessitate sic exigente, validiora securitatis remedia à Legislatoribus inventa sunt & adhibita. Et ne quid desideraretur in Legibus, unde sufficiens robur acciperent obligationes; requirebantur pignora, juramento firmabatur promissa fides, postulabantur fidei iussiones, permittentur retentiones, & in quorundam favorem legales

gales cautiones. Ut etiam intemerata maneret fides inter eos, quos arctissime conjunxit natura, nec ullus parentes inter & liberos litigiis relinquere tur locus, per l. 4. ff. de Judic. & l. 7. de Obligat. & Act. Provida Imperatoris cura liberos quoque contra omnes anteriores Creditores ejusmodi Cautionibus, ex speciali Privilegio, gaudere voluit L. 8. §. ult. Cod. de secund. Nupt. L. 2. Cod. Quando mul. offic. tut. l. 6. & 2. Cod. in quib. caus. pignus vel hypotheca. L. 12. C. qui potior. in pignor. Quorum usus & praestantia cum in foro frequenter se exerat, pauculas Theses de Libero- rum hypotheca legali in bonis Parentum competente, pro ingenij modulo conscriptas, loco Speciminis Inauguralis, Eruditorum examini exponere, atque sub Disputationis incudem mittere constitui. Tu vero, Lector benevole, conamini fave, & si quid forte erratum, quod humana parum cavet industria, aequiori animo interpretare. Ut itaq; eveniat
 FELICITER, sit

CAPUT I.

De significatione Vocabulorum, quid sit legalis hypotheca & in quorum bonis competat.

§. I.

E illotis manibus, ut ait *Gajus L. 1. ff. de O. J.* opus nostrum aggrediamur, aut absque sufficienti terminorum declaratione anceps & dubia relinquatur res ipsa, sed quæ in rubrica exhibetur, satis innotescat; singula inscriptionis Thesium nostrarum vocabula ut enucleemus, eorumque sensum dilucidius exponamus, & methodi ratio & in Scholis recepta consuetudo exposcit.

§. II.

Diximus autem in rubro, hypothecam legalem liberis in bonis parentum competere. *Parentum* nomine [qui juxta *Vossij Etymologicum Rom. f. 371.* à *pariando* dicuntur, more Græco, quibus similiter vocantur *πατέρες* à *πάρω, pario*] & *pater* & *mater* vulgò veniunt: verùm in jure Civili hac appellatione non tantùm *Pater*, sed *Avus* etiam & *Proavus*; ac deinceps omnes Superiores; *Mater* item, *Avia* & *Proavia*, *L. 51. de V. S.* vel, ut brevibus exprimamus, *Parentes* utriusque sexûs in infinitum denotantur. Nam *Caji Cassij sententia, rejecta, quam Pomponius refert, Veterum existimatione, qui Parentes usque ad Tricavum appellari, Superiores Majores dici ajunt,*

ajunt, L. ult. §. 7. de grad. tanquam honestior obtinuit, teste Ulpiano L. 4. §. 2. ff. de in jus voc. Atque hæc de utroque parente ita promiscuè intelliguntur, nisi subiecta materia genus & sexum discernat. Nam cum de alendo partu, aut profectitia dote, aut de posthumis, aut paternâ potestate quæstio est, discreta juris ratio non finit, ut ea ad sexum fœmineum applicentur. Idem sexus ordinariè excluditur, cum de parentibus adoptivis incidit quæstio. §. 10. Inst. de adopt.

§. III.

Ad hæc Parentibus, in quorum bonis liberi hypothecam habent, adnumerantur *Socer* æq; ac *Viricus*, vernaculâ nostrâ *der Schwieger-Vater* / *der Stieff-Vater*: Hic in casu L. 6. C. in quibus causis pignus vel hypothec. zac. contr. add. Berlich. p. 1. Conclus. 67. num. 82. Negus. de Pignor. M. 4. num. 156. ille verò ratione cautæ & non numeratæ dotis. Quæ acceptiones hujus loci sunt. Alio sensu secundum jus Feudale *Parentes* dicuntur, *proximiores agnati*, L. Feud. 24. ibi: *non revocetur ab ullo ex Parentibus*, i. e. agnatis suis, it. 2. Feud. 33. verbis *Vasallus jure cum sex Parentibus*.

§. IV.

Porrò in Constitutionibus Principum videmus, Imperatores. Antecessores suos, ne quidem agnatione aut stirpe sibi junctos, *Parentum* titulo venerari. Sic in L. un. C. ne liceat potentioribus & c. Diocletianus & Maximianus Claudium, & in L. ult. C. si advers. fise. restit. post. Divum Marcum Parentes suos nominarunt. His gemina, vide apud *Connanum lib. 8. cap. 5. num. 1.* Romulus quoque ad levandas Imperij curas, centum creavit Senatores,
qui

qui *Patres* ab honore, *Patricijque* progenies eorum appellati, teste facundissimo rerum Romanarum Scriptore *Livio Lib. I. c. 8.* Non unus quidem omnium fuit honor, non una dignitas, uti notat *Rosinus Lib. VII. Antiquit. Rom. ad Cap. V. Paralipom. p. 1097. seq.* nam nonnulli *adlecti* appellabantur, alij *conscripti*, de quibus *Tacitus XI. Annal. c. 25. iisdem diebus in numerum Patriciorum asciivit Caesar vetustissimum quemque è Senatu, aut quibus clari Parentes fuerant: paucis jam reliquis familiarum, quas Romulus majorum, & L. Brutus minorum gentium appellaverant.* *Allectos* autem in *Senatum* à *L. Junio Bruto*, & *P. Valerio Publicola* primis consulibus, post pulsos *Urbe Reges*, *Patres conscriptos* vocitarunt. *Conf. Liv. lib. 2. c. 1.* similiter *Consiliarij Principum*, *Patricij*, *Patres Reip.* & *ipsius Principis* vocantur. *DD. in §. 4. Inst. quib. mod. jus Patr. pot. solv.* Quod obiter hinc adduxisse sufficiat.

§. V.

Liberorum (à *libertate*, quatenus *servituti* opponitur, *nuncupatorum*) appellatione *L. 220. de V. S. Callistratus*, *Nepotes*, *inquit*, & *Pronepotes*, *caterique* qui ex his descendunt, continentur: Hos enim omnes *liberorum* appellatione *L. XII. tabb.* comprehendit. *Toties* enim *leges* necessarium ducunt, in *cognitione* singulorum nominibus uti, veluti *Filij*, *Nepotis*, *Pronepotis*, *caterorumque* qui ex his descendunt, quoties non omnibus, qui post eos sunt, praestitum voluerint; sed solis his succurrerent, quos nominatim enumerarent. At ubi non personis certis, non quibusdam gradibus praestatur, sed omnibus, qui ex eodem genere orti sunt; *liberorum* appel-

appellatione comprehenduntur. Et Ulpianus in *L. 56. S. de V. S. dicit*: Liberorū appellatione continentur non tantum qui sunt in potestate, sed omnes qui sui juris sunt, sive virilis sive foeminini sexus, ex v̄ foeminino sexu descendentes. Quocum consentit Paulus *L. 84. de V. S.* qui *Filij* appellatione omnes liberos intelligit. Et *S. ult. Inst. qui Testam. Tut.* In Jure Feudali autem per *Filios* intelliguntur omnes descendentes, Baldus in *Cap. Que in Ecclesiis. x. de Constitutionibus*. Quod verò in *S. ult. Inst. Qui Testam. Tut. dari possunt*, non Nepotes, sed tantum posthumi per *Filios* denotentur, non ex proprietate verborum, sed ex præsumta voluntate Testatoris accipi debet. *arg. L. 17. ff. de Leg. 1.* Cæterum vox *Liberi* plurali numero semper profertur, sicut & *Pugillares* & *Codicilli*. Quo multitudinis numero antiquos oratores, historiaeque aut carminum scriptores, etiam unum filium filiamv̄e *liberos* appellasse, docet *A. Gellius L. 2. Noct. Attic. c. XIII. Gajus l. 148. de V. S.*

§. VI.

Vocabulum *Hypotheca*, Græcis ὑποθήκη, quasi obligationi suppositum, dicitur ab ὑποθήκην, hoc est, supponere, unde rubr. illa *ff. de rebus eorum, qui sub tutela vel curâ sunt, sine decreto non alienandis vel supponendis*. Ubi Participium illud *supponendis* æquipollet Participio *obligandis*, uti clarè exponit rubrica *C. de pradiis* & *aliis rebus minorum sine decreto non alienandis vel obligandis*. Ut ita hypotheca accipiatur pro re ipsa in securitatem crediti creditori obligata, & hujusmodi obligationi veluti supposita, *l. t. ff. C. de distract. pign. & hypoth.* Hinc Creditor quidem ὑποθήκην, obnoxium sibi reddere, debitor

B

debitor *ἀποκρίτωρ*, obnoxius fieri dicitur, ut ex *Aeschine* & *Demosthene* probat *Budeus annot. prioribus in Pandectas*. Alio significato sumitur pro ipsa rei obligatione, nexu & jure in re, creditori in securitatem crediti constituto & acquisito. Prior hujus vocabuli acceptio vel *laetior* est, omnes hujusmodi res obligatas, mobiles & immobiles, creditori licet traditas, comprehendens. Quo sensu accipi debet *7 Cui Marciiani l. 5. §. 1. ff. de pignor. effectum*, Pignus autem & hypotheca tantum nominis sono differunt; quod potissimum effective verum est, & quantum ad actionem hypothecariam attinet, ut loquitur *Justinianus in §. 7. Instit. de Action. Vel strictior*, quatenus hypotheca sumitur pro re, sine illius traditione in securitatem crediti obligata, *d. §. Prior loquendi usus latissima sua significatione in statutis locorum frequentissimus est.*

§. VII.

Legale seu tacitum pignus, ein stillschweigend *Unterpfand* / est, quod ob justam rationem juris dispositione inducitur. Justa autem ratio, quae Legislator moveretur, est in primis 1. praesumpta civium seu contrahentium voluntas. 2. Specialis creditorum, quibus debetur, conditio atque favor. 3. Singularis causae vel debiti favor. *Servus Exerc. 26. tb. 13. add. Negus. part. 2. m.* 4. Legalem itaque hypothecam, de qua hic nobis sermo est, sive quis tacitum, sive legale pignus dicat, parum refert. Licet enim *Frantzkius in Comment. ad ff. de Pign. num. 31.* differentiam inter legale & tacitum pignus moliat, legale nuncupando, quod sola Legis autoritate, nullo hominis facto interveniente; tacitum vero, quod ex facto aliquo propter praesumptum consensum, à Lege constituitur; licet, inquam,

inquam, ista speciosè & melioris discriminis atque docendi ergo proponat; negari tamen non potest, promiscuum istarum vocum usum in jure Romano reperiri. *L. 6. §. fin. C. de bonis que lib. l. un. §. I. C. l. un. d. R. U. A. Vid. Bachovius Tr. de pignor. L. 1. c. 4.* Sed ne instituti nostri immemores, diutiùs his immoremur, hypotheca nostra describi potest, quòd sint bona parentum, in securitatem liberorum peculij, quod vel administrant, vel ejus usum fructum habent, singulariter obligata. Vel hoc modo: *Est jus speciali Legis provisione pro securitate liberorum peculij, cujus usum fructum parentes habent, illudvè administrant, in bonis parentum singulariter constitutum.*

§. VIII.

Verba hæc: *in bonis esse*, variè usurpantur. 1. Strictè, de folis rebus corporalibus, quæ actu nostræ sunt, *L. 49. de V. S. §. ult. Instit. de vi bonor. raptor.* 2. Latius, de omnibus rebus corporalibus & incorporalibus, ut actu nostræ sunt. 3. Latissimè, de omni eo, quod est in patrimonio privatorum, sive sit res corporalis sive incorporalis, sive nostra sit actu, sive ita tantùm comparata, ut nostra esse possit. *L. 1. pr. de rer. divis.* adeoque *in bonis nostris computari, sciendum est, non solum quæ domini nostri sunt, sed & si bonà fide à nobis possideantur, vel superficiaria sint.* Equè bonis adnumerabitur etiam, si quid est in actionibus, petitionibus, persecutionibus: namque hæc omnia in (Parentum) bonis esse videntur. *Ulpianus L. 49. de V. S.* Et hac ratione bonorum appellatio, sicut hereditatis, universitatem quandam ac jus successionis, & non singulares Res demonstrat, *L. 208. de V. S.* & quando glossa in *L. 5. pr. ff. pro de velict.*

B 2

L. 2.

l. 2. §. 22. in hac actione. ff. de vi bonor. rapt. dicitur, in bonis esse idem est quod in dominio esse, ita intelligendum putamus, ut quod est in Dominio sit etiam in bonis, non vice versa, quod est in bonis, sit etiam infallibiliter in Dominio. In bonis enim nostris quid est, licet reverà nostrum non sit Gail. l. O. 26. n. 3. Nam referente Hostemano, si Civis Romanus à Cive Romano servum emerit, isque traditus ei sit, neque tamen mancipatus ei, neque in jure cessus, neque ab ipso anno possessus, quamdiu horum quid non sit, is servus in bonis quidem emptoris est, ex Jure Quiritum tamen est adhuc venditoris. In hoc verò in bonis esse cum Dominio convenit, quod inde æque actio in rem nobis competat. Nam rem in bonis nostris intelligimur habere, quoties possidentes exceptionem, aut amittentes ad recuperandam eam actionem, aut ejus retinendam exceptionem habemus. l. 15. d. R. J. l. 52. de acq. rer. dom. l. 43. d. V. S.

§. IX.

Persecutiones autem, quarum præcedit §. mentio facta, in Jure nostro speciali nomine vindicationes & petitiones appellantur. Quarum una directa, altera utilis est. Directa ei tantum datur, qui sit Dominus vel Jure Gentium vel Jure Civili *l. in rem 23. d. R. V.* Nam cum rei vindicatio, sicut & cæteræ actiones omnes, detur à Prætoribus, & Prætor duplicem dominij differentiam agnoscat, unam bonitarij, alteram quiritarij, quam tota etiam vetus Jurisprudentia agnoscit; consequens est, ut ex hac quoque duplici causâ det vindicationem, Domino scilicet Quiritario & Domino bonitario: qua bonitarij appellatione continetur, quisquis Dominus est, sive Jure duntaxat Gentium, sive ex auctoritate Prætoris, qualis est bonorum

bonorum possessor, l. 1. ff. de bonor. poss. Item is, cui ser-
 vus ex causâ noxali addictus fuit, l. 2. §. ult. ff. si ex noxal.
 causa ag. rursus is, qui ex causa damni infecti missus est in
 possessionem, l. 1. ff. de fund. dotal. Utilis è contrario
 non ex causa Dominij vel bonitarij vel quiritarij, sed ex ju-
 re, quod quis habet in re alienâ, cum jus tale est, ut non
 possit ab eo invito auferri, non magis quàm si cum pos-
 sessione dominium conjunctum inveniretur. Tale jus
 habet Emphyteuta, Superficiarius, Vasallus, & qui sunt si-
 miles. Imò utilis vindicatio, datur etiam ei, qui nullo
 jure dominus sit, id est, neque Gentium neque Civili Ju-
 re, quamvis non nisi ex justa causa, ejusmodi est Publici-
 na, quæ contra injustum possessorem datur ex Edicto
 Pratoris ei, qui rem alienam bona fide usucapere cœpe-
 rat, quasi usua cepit, quamvis nondum impleta sit usuca-
 pio, §. namque 4. Instit. de Action. Fabri Conjecturarum
 lib. 20. cap. 11.

§. X.

His suppositis, liceat mihi, quod *Ulpianus de vi bonor.
 raptor. in l. 2. §. 22.* asserit, sano sensu huc applicare: In hy-
 pothecariâ nostra liberis competente actione, non utique
 spectamus rem in bonis Parentum esse, sed sive in bonis
 sit, sive non sit, tamen ex bonis locum habebit hæc actio
 hypothecaria. Quare tota Parentum substantia, res mo-
 biles & immobiles, corporales & incorporales, resque
 omnes, quas non auferri propter jus circa rem, Paren-
 tum interest, legali hoc pignoris nexu constringuntur.
 Sic servitutes pignori obligatæ sunt, *Bach. Tr. de pign.
 l. 2. c. 6. §. 7.* ex æquitate quoq; pignus nominis sustine-
 tur, *Bach. d. l. c. 8.* Sic Parentibus pignoratam rem libe-
 ris quoque pignori dare placuit, l. 1. C. si pignus pignori
 datum

datum fuerit, ita ut qui jus dicit secundum Creditorem, id est, liberos, ex hac L. tueatur. Et quamvis ipso jure pignus hoc non subsistat, quoniam obligatio in liberos à personâ debitoris haud potest transire, & nihil actum est inter debitorem & liberos, quibus pignus aut hypotheca hæc obligata est, quod pluribus in *Tr. de pign. c. 3.* persequitur *Hottomannus*; ob utilitatem tamen liberorum id quoque admissum est hoc modo, ut jus, quod liberis in re Parentibus hypothecata constituitur, non diutius duret, quàm jus ipsorum Parentum, quibus, si Dominus rei pignoratæ pecuniam solvat, jus liberorum protinus expirat. *l. 40. §. ult. de Pign. act.* Durante autem jure Parentum, tuetur is, qui jus repræsentat, liberos non tantum per retentionem, sed etiam datâ ei persecutione, *d. l. 40. §. ult.* nimirum utili actione hypothecaria *d. l. i. C. si pignus pignori dat.* adeò quidem, ut, non solutâ sibi pecuniâ, liberi pignus vendere possint, ordinario effectu, ut venditione perfectâ, Dominus rei oppignoratæ offerendo pecuniam venditionem retractare & rem ad se revocare non possit. *d. l. i. C. inf.* Cæterò quin antè solvendo pecuniam debitor primus impedit venditionem, & omninò liberat pignus, & quidem, si solvat, quantum ipse debet Creditori suo; non verò necesse habet ut solvat, quantum Parens liberis debet, quia cum nexus liberorum pendeat à nexu Parentum, hoc soluto, illum quoque solvi oportet, ne aliàs iniqua conditio Domino rei, debitori primo, inferatur. *Bach. Tr. de pign. l. 2. c. 9.*

§. XI

Mercatorum quoque liberi in Parentum suorum
Taberæ

Tabernis legalem suam obtinent hypothecam : quæ & quadantenus sapit naturam hypothecæ generalis , quoniam non ita afficit res singulas tabernæ, quò minus possint liberè & sine onere alienari , nec etiam hac mente censetur taberna obligata, inferretur aliàs injuria Parentibus, quibus quodammodo hac ratione negotiatione suà interdiceretur. Nam obligatæ censentur merces cum suà qualitate, ut possint distrahi : per quod liberis iniqua conditio non infertur, quia hæc est natura tabernæ, ut in locum mercium distractarum, aliæ identidem subrogentur, quæ illarum habeant locum, & exinde censentur pignori obligatæ, *l. eam tabernam 34. ff. de pign. & hypoth.* Unde restringitur hypotheca ad illas merces, quæ reperiuntur apud Parentes, tempore quo oritur actio hypothecaria ad merces, vel moti judicij, *Neg. p. 2. m. 2. n. 23.* sed pone, quòd Parens Mercator ante mortem suam, vel motum judicium merces has alienarit ; in extraneum non competeret ad illas hypothecaria. Ratio est : quia licèt merces veniant in obligatione bonorum, tamen non veniunt ita, ut liberè vendi & permutari non possint. arg. *d. l. 34. ff. de pign. & hypoth.* Ex quibus habes magnam limitationem ad illam regulam, quòd hypothecaria sequitur rem, de qua in *l. 13. & 18. C. de pign. & l. 17. ff. eod.* nam fallit in mercibus venalibus, quia licèt illæ sint hypothecatæ, tamen illis venditis antè ortum hypothecariæ, definit competere hypothecaria ad illas; sed ad pretium redactum ex dictis mercibus, antequam sit conversum in alias res, benè dabitur hypothecaria, quia cum simus in universalibus, illud succedit loco mercium. *l. 34. inf. de pignor. Negus. p. 2. m. 2. n. 24.*

§. XII.

Pari modo Argentariorum & Campforum liberi in Parentum suorum tesseris collybiticis, & nominibus activis suam assequuntur hypothecam: nomen namque debitoris pignorari generaliter posse, jam pridem placuit *Alexandro in l. 4. C. qua res pignor. obligari poss. Sc. Dioclesiani & Maximiniani* temporibus eò quoque decursum est, ut cautiones debitorum pignori dentur, *l. 7. C. de heredit. vel actio. vendit.* sed in effectu hic nihil oppignoratatum est liberis, nisi jus agendi, quod contra debitores suos Parentes eorum habent, non verò aliquid aliud, quod utique à personà debitoris, cujus nomen obligatum est, abire non potest, & sic liberis licentia videtur esse concessa, ut contra Parentum debitorem agere possint, qui nec quicquam prætereire posse videtur, quo istam actionem excludat, cum solvendo exceptionem contra suum creditorem sibi paret. Et ita cessat ratio Constitutionis *Nov. 4. cap. 2.* quæ noluit facile auferre possessionem ejusque commodum tertio, si alià ratione creditoribus liberis possit esse prospectum. Quà verò actione Parentum nomina liberi prosequantur in aprico non est. Mittamus nos diversa, pro diversitate locorum, Cambij jura, quæ aliquo modo *Struv. Exerc. 25. lib. 44. §. 45.* attigit, & in terminis obligationis non qualificatæ manendo, diversam Doctorum sententiam scrutemur.

§. XIII.

Bachovius Tr. de pign. lib. 2. cap. 3. num. 2. Veriorem dicit opinionem Doctorum, qui ad *l. 18. ff. de pign. act.* Utilem actionem personalem competere putant, quæ pro eorum opinione, ex æquitate & rescriptis Principum accom-

accommodatur, qui nomen venditum, donatum, legatum aut in solutum acceperunt, *l. 5. § 8. C. de heredit. vend. l. 18. C. de leg. l. 16. pr. de Pat.* Etenim quâ ratione nominis venditio admissa fuerit, ita ut emptori utiles actiones darentur in debitorem: eadem quoque ut pignorari posset nomen, admissa fuisse videtur, ut ejusdem generis Actio daretur Creditori; idque bene confirmatur ex *l. 2. C. quand. Fisc. vel pri.* quæ probat: Quod qui obtinuit in judicio, possit contra ejus, qui succubuit, debitores agere, & nimirum quod subintelligendum est, actione utili, tanquam ex causâ pignoris judicialis. Et præterea nihil est, quod hic perfequatur hypothecaria, quæ eò tendit, ut aliquid restituatur, & res pignorata in Creditorem transferatur, quod hic fieri nequit: atquin exigere à debitore pecuniam, quod intendit hæc actio utilis, personalis actionis effectus est. Contrariantium sententia, qui Actionem utilem hypothecariam hic esse statuunt, æquali pondere & autoritate libratur: cum utique ex jure pignoris competat hæc actio; quod pluribus ostendit, *Bacov. d. Tr. lib. 3. cap. 17. num. 5.* ita ut utraque sententia ex mente illius probabiliter defendi possit. Quid si activo Parentum nomini fidejussor, & pro securitate illius quoque hypotheca in scriptis intervenerit; salvo ordinis beneficio hæc quoque hypothecam liberis supportam statuimus.

§. XIV.

Notamus præterea hic, quod si vivis Parentibus hypothecaria nostra instituat, illa quoque in bonis emphyteuticis locum habeat. Nec obstat, quod prohibita alienari non veniant in obligatione bonorum, & per *l.*

G

fin.

fin. C. de jur. Emphyteut. prohibeatur jus emphyteuticum sine consensu Domini in alium transferri. Nam & simplex locatio dicitur translatio in *l. fin. §. 3. vers. transtulerit C. de bon. autor. judic. poss.* ideoque non sumus in regula, quòd res prohibita alienari, non possit obligari. Pluribus respondet *Negus part. 2. m. 2. n. 30. & seq.* Denique secundum jus Saxonicum, ex fructibus nec non pretio feudi illis, qui tacitam hypothecam aliàs juxta jus Civile habent, satisfiit, quando scilicet vivo Vasallo debitore, exsecutio in feudum est facta. *Serv. Synt. J. F. cap. 14. tb. 27. in fo.*

§. XV.

A communi juris regula exorbitans casus est in *l. 6. §. 2. C. de secund. nupt.* Ubi Imperatores *Leo & Ansbemius*, in securitatem lucrorum nuptialium, & quæ mater ad secunda vota transiens liberis servare tenetur, omnia matris bona non solum, verum etiam ipsa lucra, & quæ liberis servanda sunt, voluerunt esse hypothecata; cum tamen *l. 45. de R. J.* pignus rei suæ consistere simpliciter negetur, & absurdum videatur, ut Dominus agat hypothecariâ super re propriâ, cum in hac actione, probandum sit, rem fuisse in bonis debitoris, id est, matris, Ut hæc contradictionem videantur implicare, Sententia eorum, qui secundum diversas Dominij species duos Dominos in solidum dari posse, docent, in jure fundata est, & ad quæstionem hanc, an res propria pignus esse possit in aliis casibus, v. g. in dote, Emphyteusi &c. benè applicabilis: sed an hæc distinctio casui nostro utiliter accommodari possit, valdè dubito. *Salicetus* ait, per explicationem diversam Accursij violari literam: Ipse

Ipse cum quibusdam admittit, ideo concurrere dominium cum jure pignoris, quoniam liberi non habent dominium plenum, manente quippe usu fructu apud matrem. Sed sane Domino directo, v. g. rem Emphyteuticam pignori esse posse, dubium non est, cum Emphyteuta jus plenissimum in re habeat, & actionem quoque in rem ipsam. At admittendum hoc minimè arbitror in usu fructu, ut quoniam hic penes alium est, res hypothecæ obligata esse Domino possit, cum ususfructus tantum servitus & jus sit, quod non impedit, quò minus res integra dicatur proprietarij. *l. 25. pr. ff. de V. S.* Itaque *Racov. d. Tr. lib. 2. cap. 14.* putat, rectius fortassis id fieri, aut propter Juris veteris vestigia & reliquias, quoniam parentum superstitum erant illa bona; vel quoniam dominium fictione juris tantum, & merè civiliter in liberos transit. Quod si de parente intelligatur, juris regulis consentaneum est; sed de matre id asserere mihi non confido, pluribus in *Cap. seq. de hypotheca liberorum*, in bonis Maternis hac de materia acturus.

CAPUT II.

Unde & quare Liberis in bonis Parentum hypotheca Legalis competat?

§. I.

Dum ratione peculij, quod Parentes administrant, ejusvè usum fructum habent, liberis legalem hypothecam superiori *cap. 1. §. 10. seqq.* statuimus; operæ pretium foret, naturam

turam peculiorum occasione materiae hic simul pertractare : verum cum non de peculio, sed de securitate peculij nobis quaestio sit ; Lectorem benevolum ad *Molliam de J. & F. disp. 230. cum seqq. & Struvij Syn. J. C. §. 20. Tb. 58.* fusiùs de peculio tractantes , remittimus ; pauca tantum de peculij adventitij nomine & origine , propter quod hypotheca legalis in bonis parentum liberis indubitata competit, hic praemissuri.

§. II.

Peculio adventitio nomen dedisse videntur filiae per dotem , quam Jurisprudentes distinxerunt in *Profectitiam*, quae à mulieris patre, atque alio in linea paternâ ascendente, licet mulierem in potestate non habeat, profecta est, *l. 5. §. 2. ff. de J. D.* non enim Jus patriae potestatis, sed parentis nomen dotem profectitiam facit, ita demum, si ut parens dederit, *d. l. 5. §. 11.* quod enim, mei intuitu datur, id à me datum videtur, *l. 6. ff. de Col. lat. l. 10. §. 6. ff. de vulg. & pupill. subst. & Adventitiam*, quae à matre mulieris, vel avo materno, aut quovis alio praeterquam à Patre, vel ascendente per lineam paternam, data est, *d. l. 5. §. 11. inf. l. 6. C. eod. l. un. §. accedit ei. C. d. R. U. A.* Utque hoc modo filiae proprium quid, quod adventitium vocabatur, habuerunt ; ita & posthac filij peculium, quod proprium iis erat, adventitium appellarunt.

§. III.

Ubi amplectenda foret Doctorum opinio, quae erudimur, peculium adventitium aequè ac profectitium ante Justinianum regulariter in totum & plenariò patri fuisse acquisitum, *Bacchov. de pign. lib. 1. c. 2. n. 2.* nisi referente

rente Papiniano libro quæst. XI. jam *Hadrianus* Junij Cerealis hereditatem filio suo Junio restituere, rogati, in fraudem fideicommissi facta reprobasset, & hereditatem filio restitui jussisset, ita, ne quid pater in eâ pecuniâ, quamdiu filius ejus viveret, juris haberet. *l. 50. ff. ad SCtum Trebell. Trajanus* quoque Patrem, qui filium contra pietatem malè afficiebat, non secus ac *Antoninus Sabinus* servis per *Ælium Martianum* prospexit, §. 2. de his qui sui vel alien. jur. tut. emancipare eum coëgit, & propter hanc solvendæ pietatis necessitatem, consilio Neracij Prisci, affectata bonorum possessio ipsi denegata est, *l. 5. ff. si à parent. quis manumiss. fuer.* Sic & *Ulpianus* libr. 4. *Fideicommiss.* tradit, Patrem fiduciarium heredem institutum à filio fideicommissario herede, in cujus invidiam suspectam dicit hereditatem, quamvis contra obsequium Patri debitum videatur; per Prætorem cogi posse, ut adeat & restituat hereditatem, *l. 16. §. 11. & 12. ff. ad SCtum Trebell. addatur l. 52. de acquirend. hered.* Ecce unam filiorum familias, quæ nec castrensis nec quasi castrensis peculij jure censentur, bonorum conditionem.

§. IV.

Materna quod attinet, ista, quoad plenam proprietatem olim patri quæsitâ fuisse, dubium non est. *Constantinus Magnus* per *l. 1. C. de bon. mater.* novum jus in iis constituit, quod Imperatores *Arcadius & Honorius* *l. 2. C. eod.* extenderunt ad bona, per lineam maternam, v. g. avo quæsitâ. *Theodosius & Valentinianus* lucra nuptialia addiderunt, ut quicquid Uxor Marito non emancipato, vel Maritus uxori in potestate patriâ quocunque jure

vel titulo contulisset, hoc nullatenus patri acquireretur. *Leo & Anthemius Impp.* ad bonâ, ex matrimonio ab uxore vel marito per filium aut filiam familias quaesita, hoc extenderunt, ut pater ob potestatem patriam usumfructum solum haberet, ademptâ obligandi vel alienandi licentiâ, quæ tamen à Justiniano postmodum per *l. ult. §. 5. C. de bon. quæ lib.* certo in casu concessa. Vid. *Brunnem. ad Tit. C. de bon. matern.* Iidem disposuere in *l. 4. C. de bon. mat.* ut eadem jura in bonis, ex donatione, Sponsalitia vel testamento Sponsæ vel contra acquisitis observarentur. Denique Justinianus in *l. 6. C. de bon. quæ lib.* ad summam perfectionem peculium illud adventitium perduxit, & generaliter sancivit, ut quæ filiis familias non à bonis paternis, sed aliunde, v. g. proprio labore, vel ex liberalitate alterius obvenirent, ea sibi acquirerent, quoad proprietatem, salvo patri usufructu. Ratio datur ibidem. *Si etenim parenti nihil derogabitur, usufructum rerum possidenti; & filii non lugebunt, quæ ex suis laboribus sibi possessa sunt, ad alios transferenda, assidentes, vel ad extraneos, vel ad fratres suos, quod etiam gravius multis esse videtur & c.* latè *Pinell. ad l. 6. C. de bon. quæ lib.* & ita Adventitium peculium per partes suam obtinuit firmitatem & augmentum.

§. V.

Ut non tantum pater accepta ab uxore, & aliàs ex lucris nuptialibus quaesita, servare liberis prioris matrimonij teneatur, sed & pro his servandis hypothecam tacitam *Impp.* liberis dederint, de quibus in *l. 8. §. ult. C. de secund. nupt. l. 12. C. Qui potior, in pignor.* Quo nominatim se refert Justinianus in *l. cum oportet. 6. §. ult. C. de*

C. de bon. que liber. ubi quo tempore hypothecâ ista curat & incipiat, disponit §. 5. De muneribus baptismalibus quale Jus liberis competat? quaritur. Et hoc adventitium peculium esse, cum *Molina de J. & J. Disp. 233.* censemus, licet remotè & minus principaliter intuitu patris datum sit. Nec est qui contrarietur, ejusmodi munuscula pleno Jure ad infantem pertinere, ita ut patri nullus in iis ususfructus relinquatur. Et hinc si fortè à parente distrahantur, ratione istorum hypothecam liberi in bonis patrum consequuntur, & in concursu locum habent inter hypothecarios non ex tempore, quo expensa est pecunia, sed à tempore baptismi, *Illustr. D. Stryck. in add. ad Brunnem. Jus Eccles. l. 1. c. 6. m. 2. §. 13.*

§. VI.

Ex hoc inferes, quâdam adventitia effectu tenus castrensiur naturam induere, ita ut nullum in ijs Jus Parenti competat, v. g. si filio quid à Parentum aliquo sub hac conditione relinquatur, ne ususfructus ad Patrem perveniat, *avth. Excipitur. Cod. de bon. que lib. Nov. 117. cap. 1.* Item, si filius cum patre succedat in hereditate sui fratris, vel sororis, *avth. Item hereditas d. r. Nov. 118 cap. 2.* si filio quid donetur ab Augusto vel Augustâ, *l. pen. de bon. que lib. l. c. uijusmodi plura tradit Molina de J. & J. Disp. 230.*

§ VII.

Castrense peculium quid sit, vide *DD. in tit. 37. lib. 12. C.* An verò bona, quæ filius suâ industriâ ex bonis Parentum luatur, ad perfectitium vel adventitium peculium pertineant, ita ut post obitum Patris conferri debeant? nodosa quæstio est, quam resolve ex *Molina Disp. de J.*

de J. & J. 8. & Disp. 234. Hic tantum nota, quod in bonis his, in quibus Patri nec ususfructus quaritur, nec administratio legitima competit, Pater filio ratione administrationis cum restitutione residui indistincte reddere teneatur.

§. IIX.

Quæres, An hoc casu, quando Pater administrat dicta bona, in quibus non habet ususfructum, nec est legitimus administrator, cum indistincte rationem administrationis cum restitutione residui reddere teneatur; pro tali administratione bona illius tacite quoque hypothecata sint, sicut sunt hypothecata pro administratione illorum bonorum, in quibus Pater habet ususfructum, & est legitimus administrator? De quo casu loquitur *l. cum oportet §. fin. d. l.* Et videtur dicendum, quod non. Nam dispositio dicti §. est exorbitans à Jure, introducendo hypothecam legalem in illo casu speciali, in quo de jure non erat introducta, ut ff. & C. in quibus causis pign. et ac. contrabatur. ideo non videtur extendenda ad bona, in quibus Pater legitimus administrator non est, arg. *l. si verò §. de Viro Solut. Matrim.* In contrarium tamen facit *L. pro officio 20. C. de Administ. Tutor.* & glossa ibidem, quæ textum hunc de tutore loquentem etiam ad protutorem extendit. Unde si apparet, quod Pater gessisset se pro legitimo administratore, cum tamen non esset, quatenus in illis ususfructum non habet; etiam in isto casu legalis Hypotheca introducta dici potest, sicuti quando verus & legitimus administrator est: & hypotheca hæc incipit à die inchoatæ administrationis, non autem à die malegestionis, secundum glossam in §. fin. *l. si oportet C. de bonis quæ liber.* Et hæc est communis DD. sententia,

§. IX.

Verùm *Bacbovius* in *Tr. de pignor.* eam confutare nititur, fusè asserens, ante Justinianam liberis non omnium adventitorum bonorum habuisse proprietatem, sed tantum Maternorum, & materni generis; & quæ Pater accepta ab uxore & lucris nuptialibus, & ex his quæ sita prioris matrimonij liberis servare tenebatur, pro quibus ab Imperatoribus liberis datam esse hypothecam. Ac postquam Justinianus in genere constituisset, ut omnium omnino bonorum adventitorum proprietates liberorum esset & maneret, usufructu Patri reservato, noluisse Imperatorem liberis quoque dare hypothecam, idque ex §. 2. d. l. *cum oportet*, non sine affectata veritatis specie evincere studet. At non tantum bonorum materni generis, sed & peculij adventitij proprietatem ante Justinianum liberis habuisse, sufficienter §. 3. docuimus. Et si magnæ tanti Doctoris autoritati autoritatem multorum licet opponere, *Treuslerum & Hunnium* in *resol. tb. 4. de pignor. lit. A.* simpliciter pro quovis usufructu bonorum adventitorum liberis datam esse hypothecam, statuentes, defendit *Negusantius* *Parte 3. memb. 1. num. 10.* cum immensâ antiquorum turbâ *ad l. Imperator. ff. ad SCum Trebell.*

§. X.

Expresâ legis dispositione liberis in bonis patris ratione maternorum tantum, non autem peculij adventitij, simpliciter legalem hypothecam, si à parente ex fide administratur, competere, nullus nego, & *Bacbovius* ex §. 2. d. l. libenter concedo, Parentem ad ratiocinia de bonis, in quibus legitimus administrator est, & usufructum

D

ctum

Quæ habet, nullo modo teneri : id enim svadet summa de paternâ pietate præsumptio , & de quovis patre-familias, quam leges supponunt, fides & integritas. *l. 8. §. fin. ff. quod met. caus. §. 7. Inst. de max. act. l. 7. C. de Curat. furios. l. 42. §. convenit. C. de Episc. & Cler. Bal. in cap. 20. X. de Tut.* Si enim pater, lege ita disponente, peculii hujus usumfructum percipit ; depravatâ naturæ indicium esset, integræ fidei solertiam & curas circa rem suam elevare.

§. XI.

Quæ Jura in bonis, quorum dominium liberis est, hoc modo parentes habeant, docet *l. ult. §. 5. C. de bon. qua liber. nam si pater ob inopiam res filiorum filij nomine ritè vendiderit, vel si emptorem non invenerit, pignori supposuerit ; nullo modo easdem hypothecas & venditiones retractandi, propter ipsam naturam & leges, qua ab ipsis liberis parentes alendos imperant, licentia concedenda est.* Aliud verò si substantias liberorum parentes dolo dissipaverint, statuendum est. Pater quidem absq; controversia in eminentiori gradu liberorum Tutor est, sed si quid ab æquitate alienum intervenerit, *l. pro offic. 20. C. de administrat. Tutor. l. 6. §. fin. C. de bon. qua lib.* ratione proprietatis bonorum omnium adventitiorum, in quibus pater usumfructum habet, & legitimus administrator est, ratione proprietatis & reddendarum rationum ; simul fraudulenter bona, in quibus ususfructus ei non competit, administraverit, à die inchoatæ administrationis, non autem malegestionis hypothecam, legalem liberis competere, strenuè asserit *Negusantius p. 3. m. 1. n. 10.* Nec satis capio, quid Bachovius, quando de

de bonis, quorum administratio patri non competit, legalem hypothecam liberis disputat, sibi velit per limitationem, nisi pater se forte intruserit, ut Curatoris instar haberi possit; cum casus ex jure Justiniano, quo Parenti in administratione bonorum filij impuberis nemo praefertur, vix fingi possit. Culpae gradus cuiusvis noti sunt; sed doli, cujus actio semper famosa est, modos statuere, subtilitatis est.

§. XII.

Hæc pro uberiori duorum in d. l. 6. contrariantium sibi §§rum explicatione dicta sunt. Dissentiunt recentiores pleriq; : in adversam quoq; sententiam abijt Colleg. Argent. Vol. 1. p. 165. num. 11. Et hæcenus generaliter ex facto parentum in eorum bonis competentem liberis hypothecam exposuimus. Plura percunctanti, cum hodiè naturalis inter patrem & filium, praesertim emancipatum, obligatio civili vinculo corroboretur, ut, quod ex quovis contractu liberis debetur, veniã Prætoris in Judicio persequendi jus sit; titulos, in quibus causis pignus vel hypotheca tacitè contrahitur, commendamus, dicturi nunc de hypothecâ legali, quæ sine facto parentis ex solâ naturali obligatione descendit.

§. XIII.

Jure autem naturali debentur liberis alimenta, propter quæ tacitam hypothecam liberis competere, docent allegati apud Negusant. part. 2. membr. 4. n. 164. Ipse tamen tenendum putat, quod nulla sit specialitas in alimentis, quia certi sunt casus, in quibus tacita hypotheca inducitur, ut in d. tit. in quibus causis, quos inter casus alimentorum non reperitur: ergo ille de jure tacitam hypo-

Hypothecam habere non censetur; utque actiones, quæ in §. 28. *Inst. Action. 28.* non numeratæ sunt, sunt stricti juris, ita & hinc à pari alimenta non habent jus tacitæ hypothecæ, nisi quando sunt legata in testamento, tunc enim tacitam hypothecam habent, prout habent alia legata, *l. 1. C. commun. de legat.*

§. XIV.

Sed quid dicendum de legitimâ, quæ etiam liberis ex paternis bonis debetur Jure naturæ? An etiam pro eis persequutione liberi, patre scilicet mortuo, hanc tacitam habent hypothecam? Quod communiter ab Interpretibus negari, cum nullibi id jure cautum reperitur, tradit *Negusant. d. l. Baldus* tamen in *Consil. 171. Raphaël Fulgosius Cons. 84. Aretin. Consil. 156.* legitimâ de Jure debitæ in bonis ascendentium tacitam tribuunt hypothecam, hoc fundamento: Quia lex magis favet liberis in legitimâ, quàm aliis legatariis. Nam statim deducto ære alieno, detrahitur legitima, & filius dicitur Creditor in sua legitima; Creditores autem præferuntur Legatariis, *l. fin. §. Sin verò Creditores. C. de Jur. deliber.* Cum autem quilibet simplex Legatarius habeat bona testatoris obligata, à fortiori bona pro legitimâ obligata esse videntur. Sed respondet *Alexand. Vol. 3. Consil. 78. n. 5.* Argumentum hoc procedere datâ terminorum paritate, quando scilicet filij pro legitimâ habent testatoris voluntatem, quam habent legatarij. Sed quia legitimâ ex dispositione legis tantum debetur, argumentum de hypotheca concessa pro legato ad legitimam, quæ expressam defuncti voluntatem non habet, nil evincit, hæcque ratione magis favori legato, quàm legitimâ, tenet *Salicet. in l. 36.*

G. 66.

C. de inoffic. Test. Et facit quod filius pro legitima solum habeat conditionem ex lege contra heredes. *Negus. d. l.* Secus igitur fuerit, si legitima fuerit in testamento assignata, vel si pro supplemento legitima agatur: tunc enim pro eo merito tacita hypotheca competit. *Berlich. P. I. concl. 67. n. 99. Philipp. Decius Consil. 235.*

S. XV.

Notandum tamen hic est, quod Jus tacitæ hypothecæ competat filiabus in feudis pro educatione & elocatione. Licet enim filia à successione feudorum propter sexus imbecillitatem aliasque rationes regulariter arceatur & excludantur, 1. *Feud. I. §. 3.* de natura enim feudi est, ut ad masculos pertineat; & licet feudum concessum sit masculis & foeminis: masculi tamen in successione feudi præferuntur, & foeminæ non nisi deficientibus masculis admittuntur, 2. *feud. 30. Hart. Pistor. P. I. quest. 35. num. 2. & seq.* qui etiam in *quest. 38. num. 34.* hanc assertionem, quod filia regulariter in feudo non succedant, extendit ad hoc, ut ijs etiam legitima non debeat, nisi ex feudo novo, add. *Jacob. Schultes. in addit. ad Modest. Pistor. P. 3. quest. 122. num. 45.* Nihilominus tamen feuda tacite quoque sunt obligata, ita ut filia ex iis sint educandæ & elocandæ, & propterea elocatio & educatio inter onera feudalia refertur, *Modest. Pistor. P. 3. q. 122. ibid. Jacob. Schultes. in addit. num. 33. Schrad. de feud. p. 2. c. 1. num. 38. Vultej. de feud. lib. 5. cap. 9. num. 57.* & hoc verum est, ut non solum à patre, fratre & quovis agnato vel successore feudi, verum etiam à Domino, si forte ipsi feudum aperiantur, filiabus de alimentis & congruâ dote ex feudo sit subveniendum & prospiciendum, *Hart. Pistor. d. q. 37.*

D 3

qui

qui extendit hoc ad illum, qui neque Dominus est, neque à Vafallo defuncto causam habet, adeò ut contra tertium possessorem filiabus competat actio subsidiaria in factum. Sed hæc assertio intelligenda est eo in casu, quando filia ex bonis hereditarijs commodam dotem non possunt consequi, *Cler. P. 1. Decif. 28. & 213. de alim. lib. 1. cap. 13. num. 122. & lib. 2. cap. 9. num. 38.*

§. XVI.

Euit præterea Jure antiquo ex *l. 2. C. de adopt. im-* puberibus & minoribus liberis arrogatis, ne sub copulanda adoptionis obtentu in eorum facultates, quæ diligenti provisione servandæ sunt, irruatur; in bonis Arrogatoris hypotheca legalis expressa. Pater enim adoptivus cavere debuit, quod, si intra pubertatem pupillus decesserit, velit restituere ea, quæ ex bonis pupilli arrogati consequutus fuerit, illis, ad quos perventura essent, si arrogatus permanisset in suo statu, *l. 18. ff. de Adopt. quæ etiam ex legali hac cautione non tantum restituenda veniunt, si minor aut impubes emancipetur, sed & in postremo suo judicio omnium bonorum suorum quartam, quam Pianam vocat, arrogator relinquere jubetur. d. l. 2. C. l. 8. ff. §. 3. Inst. de adopt. Treutl. Vol. 1. Disp. 1. tit. 9. l. c.* An verò omisâ hac judiciali cautione, tacita hypotheca in bonis arrogatoris competierit, lege tacente meum non est scrutari.

§. XVII.

Hodiè cum in locum arrogationis successerit unio prolium, sic, ut quemadmodum ex *J. C. adoptio est actus legitimus, quo qui naturâ liberi non sunt, efficiuntur per legem, ita & illa sit actus, nostri temporis moribus introdu-*

roductus, quo Pater vel Mater, ad secundas transiens nuptias, cum Coniuge novo, de liberis suis, cum jam ante procreatis, tum postea procreandis, ut utrinque communes, tanquam ex se utroque progeniti censeantur, cum Magistratus & quorum interest, consensu, majoris concordiae causa, ritè & purè paciscitur uniendis. Quæ unio, ut jus succedendi prioris & posterioris conjugij, in Vitrici vel Novercæ vitæ functorum bonis, cum ipsorum liberis, conciliat æqualiter: ita patriæ potestatis Jus Vitrico, in personis privignorum, si minores adhuc sint, vi filiationis etiam conciliat. *Boerus Cl. I. Diss. 12. tb. 13.*

§. XIX.

Utque pactio hæc legitima sit ratione solennium, quorum unicum si neglectum sit, unio non est efficax, nisi liberi puberes illam, quam sibi utilem fore prævident, ratam habere malint: requiritur 1. ut Parentes, unionis pactum iniriuri, liberis suis uniendis, si minores adhuc vel infantes sint, tutores vel curatores dari faciant. 2. Hos & ipsorum propinquiores, maximè autem à defuncti Parentis lineâ cognatos, in consilium adhibeant. Et 3. si videbitur hæc unio liberis profutura, vel saltem non nocitura, pensatis liberorum & Parentum inter se, ex Inventario desuper confecto, bonis, certis illam pactis, cum liberorum, si puberes, consensu informant. 4. Sic informatam & instrumento desuper confecto inscriptam Magistratui suo exhibeant: 5. Qui causâ cognitâ, si placet, Actus illam publicis confirmare solet. Sin verò 6. sit evidens, prioris Matrimonij liberis [quod plerumque accidit] longè majores esse facultates & substantias, quàm ut enim bonis conjugum unientium conferri queant; tunc
partio

portio quædam præcipua ex Parentis defuncti bonis, liberis hisce, antequam ad divisionem cū aliis progrediantur, assignari consuevit, ita tamen, ut si ex errore, vel unientium dolo, prioris Coniugii alterutrius liberi læsi sint, rescissio locum habeat. Aliàs Jus hypothecæ tacitæ cæteroquin competentis non minuitur, & expressa hac pacto, unione major securitas in bonis unientium liberis unitis constituitur, ut bona parentum geminato quasi hypothecæ vinculo arctius non tantum constringantur, sed & ipsi legitimam, unione nimium robur suum obtinent, unitis relinquere cogantur. *Remem. m. 2. D. 44. lb. 20. & seqq. usq. ad fin.*

§. XIX.

Inter cætera ad utilitatem liberorum ex prioribus nuptiis susceptorum, quibus maximè prospicere volunt leges, Statutum est, ut mulier, quæ transit ad secundum matrimonium, etiam post annum luctus amittat proprietatem rerum, quas ex facultatibus prioris mariti quovis lucrativo titulo accepit, easque vel omnibus liberis prioris matrimonij in injuriâ solatiū, vel uni illorum, servatâ aliis legitimâ, servare teneatur solo usufruct. penes illam remanente, quamdiu vixerit. *l. 3. C. de secund. nupt. Cui consequens est, ut neque obligare neque pignori dare quicquam possit. l. 5. S. Dominium. C. eod. quid de Jure novo obtineat, docet Nov. 2. c. 1. Nov. 22. c. 23. arb. Lucrum. C. de sec. nupt. Nov. 22. c. 29. quæ legalis cautio durat & subsistit, etiam si liberi jurato renuntiaverint parentum hereditati, juxta cap. Quamvis. 2. de Pact. in 6. eod quod liberis ex nova causa deferantur, renuntiationem non concernente, siquidem ea spectat hereditariam successio.*

successionem parentum, non verò quæ aliunde ex legis dispositione ad liberos prioris Conjugii perveniunt, quia quæ postea ipsis obveniunt, non possunt generali istâ renuntiatione contineri, nisi ex verbis renuntiationis aliud æstimandum sit. *Perez. ad Cod. de Sec. Nupt.*

§. XX.

Quæ de muliere ex *l. 6. C. de sec. nupt.* dicta sunt, eadem & in Viro ad secundas nuptias transeunte obtinent. *l. 1. C. d. z.* cum in utroque sit par ratio. Igitur si maritus post mortem primæ uxoris aliam ducat, cogitur reservare liberis primi matrimonii, quod morte Uxoris ex docte lucratus est ex pacto vel statuto, sicut & alia lucra quæ ad ipsum ab Uxore primâ pervenerunt, eorumque bonorum Usufructuarius tantum est, ademptâ potestate alienandi vel obligandi ea, *d. l. 5. Auth. Uxore C. h. t.* Quodsi tamen contra fecerit & lucra nuptialia alienaverit, datur facultas liberis prioris matrimonii ea vindicandi & eorum heredibus præter partem, quam parens lucrari debebat in casum orbitatis, sive mortis librorum *Auth. sed & si quis & l. ult. C. h. t.* attamen in eo melior est conditio viri, quam mulieris, quod ille non teneatur præstare cautionem Usufructuariam sicut mulier, *d. l. 6.* esset enim illa satisfactionis exactio contraria reverentiæ paternæ, quàm majorem liberi debent patri, cujus prudentia & circa liberos affectus major præsumitur. Sed tantum cautione hac usufructuariâ prospectum est liberis prioris Matrimonij sed & hypithecâ legitimâ, quam pro securitate proprietatis, illorum lucrorum habent in bonis ceteris utriusque parentis *d. l. 6. C. de sec. nupt. Perez. n. 1. h. Negus. part. 2. memb. 4. n. 20. & 21.*

Quin & liberi primi matrimonii æquè ac secundi matrimonii, ob dotem maternam in bonis parentis legalem hypothecam constitutam habent, longè autem illi hisce in solutione præferuntur, cæterisque creditoribus, tum propter naturæ ordinem, ut ait *Liuius L. 40. in Historia Philippi Macedonis* & *Justinianus historicus in simili lib. 2. lib. 22. & lib. 34.* tum etiã propter prærogativam temporis *tex. in l. 2. §. 4. C. qui pot. in pign. hab.* quippe priores liberi anteriorem utique hypothecam tacitè in bonis paternis ob peculii commoditatem habere existimantur, quos deinde sequuntur liberi alterius matrimonii *per tex. in d. l. 2. in fin. C. qui pot. in pign.* de quâ liberorum primi matrimonii prærogativã *vid. Negus. 2. memb. 5. part. princ. num. 32.* quæ tamen legalis hypotheca cum prælationis Jure Vivente avo materno, à quo dos hæc perfecta est, non competit. Siquidem dos hæc profectitia liberis extantibus mortuã filiã ad patrem non ad liberos mulieris pervenit, ut eleganter ex *Bulgari sententiã* probat *Pileus Modicensis Decis. Jur. controvers. quest. 89.* quippe hæc dos utique est conferenda, ergò non habent eam filii jure materno, sed Avito, ac proinde ipsi avo meritò permittenda: *fac l. dos à patre 4. C. solut. matrimon. & l. 40. ff. eod.* nisi per pacta dotalia aliter cautum, *d. l. 40.* secus de Jure Saxonico, quò maritus dotem, ceu alia mobilia lucratur. *Fachs. Diff. Jur. Civ. & Sax. lib. 1. diff. 34.*

§. XXII.

Liberis etiã pro exigendã vel repetendã dote legalis hypotheca in bonis parentum competit, illa datur in bonis Soceri, qui dotem pro elocandã filiã promisit

missi *l. un. §. 1. C. de Rei ux. alt. Bach. de Pign. l. 1. c. 10. Negus. p. 2. m. 4. n. 24.* non tamen ipsi filia pro dote à patre ex legis dispositione debita *l. 19. de Rei. nupt. l. fin. §. neque enim C. de dot. prom. competit*, ut est communis Doctorum opinio. Hac verò Uxori pro repetenda dote in bonis socii, qui iussit filium accipere Uxorem & dotem, vel quando ei accipienti uxorem & dotem consensit, vel quando coactus fuit se obligare pro dicta dote data filio, nam in istis casibus pater obligatur pro conservatione & restitutione dotis suæ nurus. *Negus. part. 2. memb. 4. n. 36.* intelligendo tamen semper: quod pater consentiat filio recipienti dotem, aliter pater non obligaretur, etiamsi sciret & consentiret filium contrahere matrimonium, nisi consentiat etiam filio recipienti dotem, & ratio est: quia quando pater consensit filio recipienti dotem, licet ex isto solo consensu de jure non videatur obligatur, tamen ex eo quia poterit cogi ad obligandam ideò dicitur obligatus. Sed licet pater consenserit marri filii non cogebatur propterea consentire & se obligare in solutione dotis facta filio; quia poterat dicere ut sibi dos solveretur & non filio, ne fortè eam dissiparet & sic licet pater consentiendo simpliciter filio dotem recipienti obligetur, tamen si consentiat in matrimonio tantum & filius postea recipiat dotem patre incio paternum obligatur. *Negus. d. l. adde n 29. & seqq.*

§. XXIII.

Pro dote introducta legalis cautio, similiter locum habet in donatione propter nuptias, ita ut privilegium prælationis sicut in dote, æquè in donatione propter nuptias obtineat, si agatur ad illam tanquam specilliter obligatam pro dote, nam isto casu potius censetur agi

agi pro dote, quàm pro donatione propter nuptias; si-
quidem illa non datur solùm propter lucra nuptialia, sed
etiam pro majori securitate dotis, *l. fin. §. sancimus. C. de
don. ante nupt. Negus part. 2. memb. 4. n. 66.* Cui Saxonici
Privilegium dotis ac dotalitium, quod succedit in locum
dotis ejusquè naturam sapit, *Carpz. p. 2. cap. 24. def. 2.*
extendunt. Item & ad numerata nuptialia, quæ ex jure
Saxonico, tempore nuptiarum illata pro dotalibus ha-
bentur, Cui consequens est, uxorem partem dimidiam
bonorum nuptialium unà cum bonis dotalibus reliquis
repetentem, omnibus aliis creditoribus qui expressam
antecedentem hypothecam non habent, præterri debere,
Carpz. p. 1. c. 28. def. 88. & part. 3. c. 2. def. 6. Hæc de
legali liberorum hypotheca in bonis parentum pro in-
genij modulo protulisse sufficiat, nos omnia liberis con-
ducentia jura, quatenus inde legalis hypotheca compe-
tit, & quomodo in foro prosequantur, eorumque con-
traria, quæ unà dissertatione complecti vix possunt
fufius tractare differri u, sit itaque
conclusum

A. M. D. G.

ULB Halle
002 716 64X

3

s. b.

5246

DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA 1705, 2 3
DE
LEGALILIBERORUMHY-
POTHECA IN BONIS PARENTUM,

Quam
DEO TER OPT. MAXIMO
PRÆSIDE,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO & ILLUSTRISSIMO DOMINO,
D O M I N O

PHILIPPO WILHELMO,
S. R. I. COMITE DE BOINEBURG,

SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO
& CAMERARIO, nec non METROPOLITANARUM ECCLE-
SIARUM MOGUNTINÆ & TREVIRENSIS CANO-

NICO CAPITULARI SENIORE,
EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSI-
LIARIO INTIMO, ac CIVITATIS TERRITORIÏque
ERFFURTENSIS PRO-PRINCIPE, &c. &c.,
PRO-RECTORE MAGNIFICO,

DN. JOANNE PHILIPPO Streit / J. U. D.
REGIMINIS ELECTORALIS MOGUNTINI CONSILIARIO,
& FACULT. JURID. p. t. DECANO,
AUTHORITATE & CONSENSU
MAGNIFICI & AMPLISSIMI ICTORUM ORDINIS
IN PERANTIQA HIERANA,
PRO

Summis in Utroque Jure HONORIBUS ac PRIVILEGIIS ritè consequendis,
Solenni ac placidæ Eruditorum Disquisitioni submittit
HIERONYMUS MELCHIOR Schneider / aliàs Weißmantel /
Ordinis Senatorij in hac Præfecturâ Provinciali Præfectus Primarius,
IN AUDITORIO ICTORUM MAJORI,
Ad diem 27. Augusti, 1705. horis confuetis.

ERFORDIÆ, excudebat JOH. HENR. Grosch / Acad, Typogr,

17.